

Pr. 196/2021
CPS, CEB

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2- 5792 din 04.09. 2021

La nr. 196 din 24 august 2021

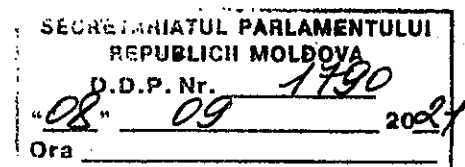
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.*

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7388 din 07.09.2021

la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018 (se completează cu art.5/1 - Asigurarea transparenței salarizării unor categorii de persoane publice)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autori nemijlociți sunt un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Dat fiind faptul că proiectul înaintat conține norme similare care se regăsesc în alt proiect, promovat, la fel, ca inițiativă legislativă a unui grup de deputați (inițiativa legislativă nr.118/11.03.2020) asupra căruia Centrul Național Anticorupție s-a expus prin întocmirea raportului de expertiză anticorupție nr.ELO20/6408 din 18.03.2020, se subliniază că analiza expusă în raportul de expertiză sus-menționat urmează a fi asimilată prezentului proiect.

Astfel, prezentul raport face trimitere la analiza efectuată în raportul de expertiză anticorupție nr. ELO20/6408 din 18.03.2020, reieșind din similitudinea normelor din proiecte.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul propus și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare la proiectul prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „*Scopul prezentului proiect de lege este asigurarea unei transparențe în domeniul finanțelor publice, lucru care va contribui la creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile statului.*”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în vederea stabilirii în atribuțiile Ministerului Finanțelor, de a publica pe pagina web oficială a acesteia, date privind cuantumul salariilor de bază pentru anul curent, date privind suma totală a remunerațiilor (salarii, indemnizații, compensații, etc), încasate în anul anterior ale persoanelor cu funcții de demnitate publică, a personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, a funcționarilor publici de conducere de nivel superior și a conducătorilor și adjuncților conducătorilor instituțiilor publice din subordinea Guvernului.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

În nota informativă se relatează despre impactul pozitiv al proiectului, fiind menționate următoarele: „*Odată adoptat, proiectul de lege va constitui un pas în creșterea încrederii societății în instituțiile statului. Proiectul de lege va asigura o transparență mai mare a cheltuielilor pentru remunerarea demnitarilor și funcționarilor de rang înalt, va responsabiliza instituțiile publice și le va aduce mai aproape de cetățeni. Cetățenii vor fi mai bine informați despre veniturile demnitarilor. Este dreptul cetățenilor și, totodată, o bună practică internațională care merită să fie preluată.*”

Deși se urmărește majorarea gradului de transparentizare a remunerării unor categorii de salariați din sectorul public, atragem atenția la riscul implicării Ministerului Finanțelor în activități cu caracter tehnic - de prezentare a unor informații care deja sunt publice. Din această perspectivă, se remarcă faptul că modalitatea de calcul a salariului de bază al persoanelor vizate în proiect este reglementată în Legea nr. 270/2018, iar datele necesare pentru calcularea salariului de bază pentru o funcție concretă, de asemenea sunt publice în Legea nr. 270/2018 și în Legea bugetului de stat pentru anul respectiv. Totodată, informația despre suma totală a remunerării persoanelor vizate în proiect este publică prin intermediul Declarațiilor de avere și interese personale, care pot fi vizualizate pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

În asemenea împrejurări, respectarea interesului public presupune stabilirea cu precizie a echilibrului dintre dorința de a maximiza publicitatea informațiilor publice prin dublarea acestora și atribuirea

Ministerului Finanțelor a unor sarcini care se referă la realizarea misiunii sale consemnată la pct. 5 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017.

În vederea prevenirii implicării Ministerului Finanțelor în activități tehnice de dublare a informațiilor publice și de sistematizare a acestora, se recomandă analiza prevederilor proiectului și reexaminarea situației care a generat elaborarea acestuia pentru a asigura, pe de o parte, eficiența entității publice respective, și, pe de altă parte, pentru a asigura un nivel suficient, rezonabil de transparență a informațiilor publice.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, redând în acest sens principalele prevederi, elementele noi, precum și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

Cu toate acestea, dat fiind faptul că se propun reglementări noi privind transparența salariilor persoanelor cu funcții de demnitate publică, a personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, a funcționarilor publici de conducere de nivel superior și a conducătorilor și adjuncților conducătorilor instituțiilor publice din subordinea Guvernului, în notă nu sunt analizate deficiențele legislației actuale, sau a acțiunilor autorităților responsabile de publicarea informațiilor despre mărimea salariilor persoanelor vizate. Or, în cazul evidențierii anumitor deficiențe sau lacune, promovarea proiectului va fi mai argumentată.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Potrivit datelor din nota informativă, „*Proiectul dat nu presupune cheltuieli suplimentare și nu se anticipează dificultăți în implementarea acestuia. În același timp, acesta va contribui substanțial la utilizarea mai eficientă a resurselor bugetare, prevenind situațiile în care banii publici sunt utilizați netransparent, ineficient sau păgubos.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul vizează activitatea Ministerului Finanțelor prin obligarea publicării anuale, pe pagina web, a informațiilor despre salariul de bază și suma totală a remunerării persoanelor cu funcții de demnitate publică, personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcționarii publici de conducere de nivel superior și a conducătorilor și adjuncților conducătorilor instituțiilor publice din subordinea Guvernului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune completarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar cu prevederi care adaugă în sarcina Ministerului Finanțelor obligația de a publica anual pe pagina sa web informații despre quantumul salariilor de bază și suma totală a remunerării persoanelor cu funcții de demnitate publică, a personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, a funcționarilor publici de conducere de nivel superior și a conducătorilor și adjuncților conducătorilor instituțiilor publice din subordinea Guvernului.

Nota informativă conține o analiză sumară a condițiilor care au impus elaborarea proiectului, fapt ce impune necesitatea complinirii acesteia.

Deși proiectul nu conține factori de risc care să genereze riscuri de corupție, în vederea prevenirii implicării Ministerului Finanțelor în activități tehnice de dublare a informațiilor publice și de sistematizare a acestora, se recomandă analiza prevederilor proiectului și reexaminarea situației care a generat elaborarea acestuia pentru a asigura, pe de o parte, eficiența entității publice respective, și, pe de altă parte, pentru a asigura un nivel suficient, rezonabil de transparență a informațiilor publice.

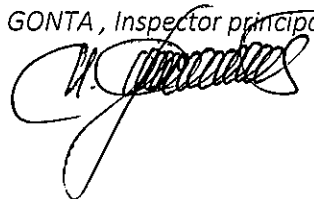
Totodată, se reține că prezentul raport face trimitere la analiza efectuată în raportul de expertiză

anticorupție nr.ELO20/6408 din 18.03.2020, reieșind din similitudinea normelor din proiecte.

07.09.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector principal

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maia GONTA', written in a cursive style.

